

4. Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΙΜΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1930-1940

Η πολιτική αστάθεια και η εγκαθίδρυση της δικτατορίας

- ❖ Παρά τις προσπάθειες του Βενιζέλου να εκσυγχρονίσει και να ισχυροποιήσει τη χώρα, *η διεθνής οικονομική κρίση δεν την άφησε ανεπηρέαστη.*
- ❖ Έτσι, στις εκλογές της 5ης Μαρτίου **1933 επικράτησε το Λαϊκό Κόμμα**, αντίπαλο του Κόμματος των Φιλελευθέρων και σχηματίστηκε νέα κυβέρνηση υπό τον Παναγή Τσαλδάρη, με υπουργό Εξωτερικών τον Δημήτριο Μάξιμο.
- ❖ Τα αποτυχημένα φιλοβενιζελικά κινήματα του 1933 και του 1935 και η δολοφονική απόπειρα κατά του Βενιζέλου μαρτυρούσαν την **πολιτική πόλωση**.
- ❖ Το πραξικόπημα των αντιβενιζελικών (Οκτώβρης 1935) οδήγησε στην αντικατάσταση του Συντάγματος του 1927 από εκείνο του 1911 και στην **επαναφορά του καθεστώτος της βασιλευόμενης δημοκρατίας**.
→ Το Νοέμβριο του 1935 ο πρίγκιπας Γεώργιος επανήλθε στο θρόνο ως Γεώργιος Β'.
- ❖ Προκειμένου να αποκατασταθεί η ομαλότητα, ο Ελ. Βενιζέλος θα ταχθεί υπέρ της βασιλείας (Μάρτιος 1936).
- ❖ Στις εκλογές του Ιανουαρίου του 1936 ισοψήφησαν τα δύο κόμματα, το Λαϊκό και των Φιλελευθέρων, αλλά δεν κατάφεραν να συνεργαστούν.
→ **Ο Ιωάννης Μεταξάς- με τη συνέργεια του βασιλιά- θα καταλύσει τους δημοκρατικούς θεσμούς και θα εγκαθιδρύσει δικτατορία (4 Αυγούστου 1936)**, η οποία θα διατηρηθεί ως το θάνατό του (...).

Ο αντίκτυπος της διεθνούς κρίσης στην κοινωνία και την οικονομία

Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης φάνηκε πρώτα στο πεδίο της οικονομίας (εμπόριο, βιομηχανία, ναυτιλία). Η αυξημένη φορολόγηση και τα έκτακτα κυβερνητικά μέτρα δεν μπόρεσαν να αποτρέψουν τη **χρεοκοπία το 1932**. Η κοινωνική αντίδραση αμβλύθηκε κάπως από τα **μέτρα κοινωνικής ασφάλισης, όπως η ίδρυση του ΙΚΑ (1937)**.

Η θέση της χώρας στο διεθνές πλαίσιο της εποχής

Οι ισορροπίες στα Βαλκάνια που είχε πετύχει ο Βενιζέλος άρχισαν να κλονίζονται.

9 Φεβρουαρίου **1934: η Ελλάδα συνυπέγραψε το τετραμερές Βαλκανικό Σύμφωνο με τη Γιουγκοσλαβία, τη Ρουμανία και την Τουρκία, προκειμένου οι χώρες αυτές να προασπίσουν από κοινού την εδαφική ακεραιότητά τους απέναντι στην πολιτική που είχε υιοθετήσει η Βουλγαρία.**

Κατά την περίοδο της μεταξικής δικτατορίας (μέχρι τον Οκτώβριο του 1940) η Ελλάδα:

θα αποφύγει την ανάμειξη στις διαμάχες μεταξύ των Μ. Δυνάμεων, καθώς και τον ασφυκτικό οικονομικό και πολιτικό εναγκαλισμό της χιτλερικής Γερμανίας

θα τηρήσει αγγλόφιλη στάση (λόγω και της επιρροής του Γεωργίου Β΄ στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής).